

նիկա յաւիտեանս որոնելու. կ'անցնի վրտակի առջեւն, վերջալոյսներու քղանցքը կը կոխէ, թռչուններով կը հմայուի վայրկեան մը, բայց կը զգայ որ այս ամէնը չի՛ հմարապատասխաներ իր գեղեցիկ տենչին. թերեւս սիրոյ մէջ է ան. բայց զայն ունենալէ յետոյ՝ ուսանողը դարձեալ ճամբայն կ'ենէ... գեղեցիկը փնտռելու Պատկերը լաւ կը զգացնէ մարդկային սրտի անհանդարտ պահանջկոտութիւնը, և փափազներու դժգոհութիւնը ամէն իրականութենէ. Պ. Լեոնի հոգեկան վիճակը մը կը ներկայացնէ, առանց լուծում տալու. իր ուսանողը դեռ կը ճամբորդէ՝ գեղեցիկը փնտռելու. ասղթենը որ հասնի անոր և իր գիւտը աւետէ:

« Հայր » պատմութեան մէջ ո'չինչ մասնաւորապէս գրաւիչ, բայց եթէ « Ժպիտը որով մեռեալները... ծաղրում են... աշխարհը »: Մենամարտը՝ ուսանողական պանսիոնի յիշողութիւն՝ անհամբերութեան կը զբոսէ ո՛ր և իմաստի սպասող ընթերցողը: Երծաղը, որ ծաղրանկարի չափազանցութեան կը յանգի, վերջնական մը տածում ունենալով իրեն իր գեղարուեստական արտայայտութիւնը՝ և նորոյթի հեզանքը՝ հաճոյքով կը կարդացուի:

Ընդհանուր կերպով՝ զրջոյկը զուարթ ժամանց մ'է. ինքնակենսագրական նկարագիրը՝ կենդանութիւն կու տայ պատմութեան, և « Գեղեցիկն տենչող »-ին մէջ ունինք նոյն իսկ հոգեբանական փորձ մը: Բայց անշուշտ հեղինակին փառասիրութիւնը կանգ պիտի չառնու այս գրական դիրքին ասպարէզին մէջ. Փափագիւի է որ նիւթը աւելի բարձր ըլլայ՝ ներկայացնելով հոգեկան աւելի կարեւոր, հետաքրքիր երևոյթներ, նկարչական շրջապատը աւելի նոր ըլլայ քան Ռոնի գետախառնուրդը կամ Սալէվի բարձունքը և կամ, ինչ որ չարագոյն է, պանսիոն մը՝ Համալսարանի մօտ. արեւիկան՝ հայկական միջավայր մը՝ աւելի համարձակութեամբ և աւելի որոշ գոյներով նկարագրուած՝ առիթ պիտի տայ հեղինակին նոր պատկերներ տալու, վերջապէս ոճին մէջ ա-

ւելի նուազ պիտի գտնենք կրկնութիւններ:

Կը մաղթենք խոստումնալից հեղինակին փութով ճանչնալ իր անհատականութիւնը և քանդակել իր դէմքը այնպէս՝ որ օր մ'արժանի ըլլայ իր արդէն համբաւոր հայրենակիցներու դէմքերուն քով գետեղուելու:

Հ. Կ. ՏԵՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆ

ԳԻՏՆԱԿԱՆ ԱՅ ՄԻԱՄՏՈՒԹԻՒՆՔ

« Եթէ դիպուածով, արեւհարութեամբ կամ ուրիշ խանգարմամբ մը այն տեղոյն, զոր Պուլվէր գեղեցիկ ալլաբանութեամբ մը « Մ'տածոքեան պալատը » կ'անուանէ, ես՝ գէթ անգամ մը իմ անձնական յատկութեանցս համեստ դատաւորն ըլլալի, այնքան որ համոզուէի թէ խիստ քիչ բան կը հասկնամ, կամ ոչինչ չեմ հասկնար արուեստի գործերէ. և այսպէս՝ ինքզինքս հասուն համարելով այն աստիճան անդիտակցութեան՝ որ մեր պաշտօնական անձանց բնադրոյնն է, ես ալ թեթեւ գլխով մը սկսէի գեղարուեստի գիրք մը գրել, կարծեմ որ այս գործին — (ապահով եղէք որ ասոր վրայ դեռ և ոչ իսկ մտածեք եմ) — ամենասիրուն գլուխը պիտի նուիրուած ըլլար Արուեստագիտական քննադատութեան »:

— Այսպիսի յառաջաբանէ մը վերջ Riccardo Nobili վենետիկ L'Adriatico օրաթերթին մէջ կը սկսի մի քանի վաւերական յիշատակութիւններով ցուցնել թէ ինչպէս և իր խաբուին յաճախ ամենէն աւելի հմուտ կարծուած գիտնականը մը երբ գեղարուեստի գործ մը կամ հնութիւն մը դատել ուզեն: —

Ահաւասիկ սիրուն օրինակ մը. կը վերաբերի Weiss հնախօսին որ ծնած է 1779 և մեռած 1866ին, մատենադարանապետ Պլանստնի, և անդամ՝ անտարակոյ՝ հարիւր ճեմարաններու, առանց ի բաց առնելու նաև հնախօսութեան հոգեկաւոր ակումբը, l'Académie des Inscriptious.

Օր մը Weissին կը ղրկուի ջրհորի բար մը խանգարուած արձանագրութեամբ խնդրելով որ կարդայ, Հռչակաւոր հնախօսը կը սկսի թելադրուիլ այն պարագայէն որ այս բարին գտնուած տեղը շատ հոռովմէական ջրհորներ կան, կեղտաց ժամանակի արշաւանքներէն մնացած: Այս ուղղութեամբ կը սկսի ուսումնասիրել և երկար քննութիւններէ վերջ կը լուծէ այսպէս.

Res. . . . publica (հասարակապետութիւնը)
er igere (կանգնել)
vo iuit (ուզեց)
ir rigandum (ռոգելու համար)

Այս լուծումը ղրկելէն քիչ օրեր վերջ, անուանի հնախօսը տոմսակ մը կ'ընդունի, որով կը հաղորդուէր իրեն թէ մեկ նութիւնը սխալած է, որովհետեւ թաղապետութեան աշտօնեայն J. B. Tourney վստահ է որ այդ բարին վրայ ինքը գրած է պարզապէս Reservoir (շրամբար): Ուրիշ հնախօսի մ'ալ հետեւեալ արձանագրութիւնը կը տրուի մեկնելու համար.

I. C. I. E. S.
T. L. E. C. H. E.
M. I. N. D. E.
S. A. N. E. S.

Հիմուտ Բրոֆէսէօրը սկսաւ այս գիրերուն մէջ գտնել կայսրներու (Imperator), հելպատոսներու (Consul) անուններու սկզբնատառեր, մինչև որ օր մը մարդուն մէջն ընթացիկ կերպով կարդալով իմացաւ որ կ'ըսէր պարզապէս. Ici est le chemin des ânes.

Ինչպէս է:

Ասոնց հետ յիշենք նաև այն հռչակաւոր անօթին դէպքը որ շատ հնութեան երեւոյթ ունէր և որուն վրայ գրողմուած էին M. J. D. D. գիրերը, որոնք գիտնական մը մեկնեց Magno Jovi Deorum Deo (Մեծին Արամազդայ Աստուածոց Աստուածին նուիրում), Բայց յանկարծ իմացուեցաւ որ շատ պարզ կերպով գրուած էր Թէ այդ անօթը կը պարունակէ Moutarde Jaune De Dijon.

Շարայարելի

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ

- Հ. Գ. Վ. ՆԱԶԱՊԵՏԱՆ. — Ուսումնասիրութիւն Ս. Մեսրոպբայ վարուց և հայկական գրոց գիւտին 1-8
Հ. ԼԵՈՆ ԱՔԶԵԱՆ. — Ազգային եկեղեցական բանաստեղծութեան պատմական զարգացումը 8-13

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

- Հ. Ե. Վ. ՏԱՅԵՏԻ. — Իսրայէլ Օրի ժիշարու հայ ազգին ազատագրութեան ռահվիրան 27-32

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ

- ՈՒՄԵՐԹԹ ՅՐԱԲԻՒԱ. — Իտալացի մը Հայաստանի մէջ. թրգմ. Հ. Ղ. Սյուսպիոնեան 34-39

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

- Հ. Յ. ԱԿԵՐ. — Սփինքսներու գաղտնիքը 39-41

ԳՐԱԿԱՆ

- Հ. Ս. ԵՐԵՄԵԱՆ. — Գրական Պատմութիւն. — Ուրուագիծ (1850-1910). 13-26

ՔԵՐԹՈՂԱԿԱՆ

- Հ. Գ. ԱՅՏԵՆԵԱՆ. — Ի մահ ամի հնոյ և ի ծնունդ ամանորոյ 32-33
— Օտարութեան մէջ մեռած երիտասարդ հասակին 33-34
— Տապալանագիր 34

ԳՐԱԾՈՍԱԿԱՆ

- Հ. Կ. ՏԵՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆ. — Լիւոն Լեւոնի «Իմ էսքիզներից» 46-47

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

- — Տաղանդաւոր Հայ մը որ 100 հազար տոլար կը վաստկի իր ըրած գիւտով. — Զէրքէզահայերը. — Հայ բանախօսը Հոսմում. — Կոյր հայ բժշիկը. — † Հարրի Ֆլիս Բլոս Լինչ. — Լինչի հայագիր մայրը. — † Բրոֆ. Միլլէր. — Մեռելներուն ետեւէն. Տ. Աննա Միլիք. — Քոսթիքա Պըյըզլու. — Մահ հայասէր Ֆրանսիս Տը Բրէտանսէի. — 200,000 Փրանքի նպատակ. — Մ. Փորթուզաւանի յոբելանը 41-46

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

- Գիտնականաց միամտութիւնը 47-48

